

2026/1894

29.7.2026

PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2026/1894

ze dne 27. července 2026,

kterým se stanoví mimořádná finanční podpora pro zemědělce postižené zvláštními problémy, které mají dopad na jejich hospodářskou životaschopnost a které vyplývají z krize na Blízkém východě

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 ⁽¹⁾, a zejména na čl. 221 odst. 1 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Krize na Blízkém východě od 28. února 2026 a narušení obchodních toků v důsledku uzavření Hormuzského průlivu negativně ovlivňují zemědělce, kteří produkují zemědělské produkty získávané z půdy nebo se zabývají chovem hospodářských zvířat v Unii.
- (2) První obava se týká prudkého nárůstu domácích cen hnojiv v Unii, které v roce 2024 představovaly 7,3 % nákladů na meziprodukty zemědělců v Unii.
- (3) Již před krizí na Blízkém východě byly světové trhy s hnojivy vystaveny tlakům na dodávky a kolísání cen. Krize na Blízkém východě situaci dále zhoršila a zvýšila rizika výroby dusíkatých a fosforečných hnojiv, a to i v důsledku snížené výroby zkapalněného zemního plynu, na níž výroba dusíkatých hnojiv do značné míry závisí. Krize prudce a náhle zvýšila ceny hnojiv na světovém i unijním domácím trhu a měla okamžitý a přímý dopad na ceny hnojiv v Unii. Tento náhlý nárůst cen hnojiv ovlivňuje cenovou dostupnost a disponibilitu hnojiv potřebných pro produkční cyklus plodin na sezónu 2026/27.
- (4) V květnu 2026 se průměrné ceny dusíkatých hnojiv ve srovnání s únorem 2026 zvýšily orientačně o 30 % a byly přibližně o 70 % vyšší než průměr za rok 2024, zatímco ceny fosforečných hnojiv byly o 22 % vyšší než průměr za rok 2024.
- (5) Zvýšené náklady na hnojiva ovlivňují hospodářskou životaschopnost zemědělců a mohou v Unii ovlivnit používání hnojiv a rostlinnou výrobu z hlediska množství a kvality. K tomuto zvýšení cen hnojiv dochází v okamžiku, kdy zemědělci přijímají klíčová rozhodnutí o svých zemědělských činnostech na sezónu 2026/27, jako jsou rozhodnutí týkající se plochy nebo typu plodiny, která má být oseta, plánované míry hnojení a souvisejících agronomických postupů. Zvýšené náklady na hnojiva pravděpodobně negativně ovlivní příjmy zemědělců v roce 2027, a to v důsledku nižší produkce způsobené menším objemem vyprodukovaných plodin. To by mohlo rovněž negativně ovlivnit dostupnost potravin v Unii v roce 2027.
- (6) Druhá obava se týká nárůstu nákladů na energii v zemědělských podnicích, a zejména nákladů na paliva používaná zemědělskými stroji, které v roce 2024 představovaly 8 % celkových nákladů zemědělců na meziprodukty v Unii.
- (7) Probíhající krize na Blízkém východě, a zejména uzavření Hormuzského průlivu, významně ovlivnily přepravu energetických produktů a rovněž narušily jejich výrobu. Tyto okolnosti vedly k narušení dodavatelského řetězce klíčových energetických produktů, zejména ropy a zkapalněného zemního plynu, pocházejících ze států Perského zálivu. V důsledku toho zesílila celosvětová volatilita cen energetických produktů, přičemž nejvýznamněji byly zasaženy pohonné hmoty a motorová nafta. Tyto výkyvy se již odrážejí na trzích s energií v Unii, což zemědělcům přináší další hospodářské problémy.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>.

- (8) V důsledku toho se v roce 2026 výrazně zvýší podíl nákladů na hnojiva a energie v účetnictví zemědělských podniků. Postiženy jsou zejména zemědělské podniky specializující se na polní plodiny, a to z důvodu významného podílu nákladů na hnojiva a paliva ve srovnání s jejich celkovými vstupními náklady. Výrobní proces je však podstatně ovlivněn zvýšením cen hnojiv a energetických produktů ve všech typech zemědělských podniků.
- (9) Mezitím zůstávají ceny mnoha zemědělských produktů, zejména plodin z orné půdy, jako jsou obiloviny, stabilní, což následně zhoršuje poměr mezi vstupními náklady a cenami, které zemědělci za své zemědělské produkty dostávají.
- (10) Stále vyšší vstupní náklady v důsledku probíhající krize na Blízkém východě a jejího nepředvídatelného vývoje mohou zemědělcům způsobit problémy s likviditou a ohrozit jejich hospodářskou životaschopnost. I kdyby byla krize na Blízkém východě v blízké budoucnosti vyřešena, její dopady na světové ceny vstupů budou pravděpodobně přetrvávat i v nadcházejících měsících, což bude mít na zemědělce trvalý dopad.
- (11) I když se trhy musí novým okolnostem postupně přizpůsobovat, je zapotřebí podpora pro zemědělce, neboť vstupní náklady stoupají na neudržitelnou úroveň. S cílem přispět k řešení těchto zvýšených vstupních nákladů a zabránit dalšímu zhoršování hospodářské situace zemědělců nejvíce postižených krizí na Blízkém východě by proto mělo být přijato mimořádné opatření.
- (12) Uvedené obtíže představují konkrétní problémy ve smyslu článku 221 nařízení (EU) č. 1308/2013. Komise přijme opatření podle článku 221 pouze tehdy, pokud není možné přijmout nezbytná mimořádná opatření v souladu s článkem 219 nebo 220. Uvedené obtíže opatřeními přijatými podle článků 219 nebo 220 uvedeného nařízení skutečně nelze řešit. Situace není konkrétně spojena s existujícím zvláštním narušením zemědělského trhu nebo s přesně stanovenou hrozbou takového narušení. Nesouvisí ani s opatřeními, jejichž cílem je zabránit šíření nákaz zvířat, ani se ztrátou důvěry spotřebitelů v důsledku ohrožení zdraví veřejnosti, zvířat nebo rostlin.
- (13) Částky přidělené členským státům by měly být s přihlédnutím k jejich příslušné váze v odvětví zemědělství Unie stanoveny na základě čistých stropů pro přímé platby stanovených v příloze V nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115⁽²⁾ a skutečných nákladů vzniklých zemědělcům nakupujícím dotčené vstupy, hnojiva a energii, zejména palivo, a to na základě průměrných vnitrostátních výdajů vykázaných vnitrostátními orgány v jejich ročních hospodářských zemědělských účtech.
- (14) Členské státy by měly rozdělovat mimořádnou finanční podporu prostřednictvím nejúčinnějších kanálů na základě objektivních a nediskriminačních kritérií, která zohledňují hospodářské potíže, s nimiž se dotčení zemědělci potýkají. Měly by zajistit, aby zemědělci byli konečnými příjemci mimořádné finanční podpory, a zabránit jakémukoli narušení trhu nebo hospodářské soutěže.
- (15) Vzhledem k tomu, že částky přidělené členským státům by řešily hospodářské obtíže zemědělců pouze částečně, mělo by být členským státům umožněno poskytnout zemědělcům dodatečnou vnitrostátní podporu za podmínek a ve lhůtách stanovených tímto nařízením.
- (16) Aby měly členské státy dostatečnou flexibilitu při rozdělování mimořádné finanční podpory v souladu s konkrétní situací dotčených zemědělců, měly by mít možnost ji kumulovat s dalšími podporami financovanými z Evropského zemědělského záručního fondu a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV), a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 1305/2013 a (EU) č. 1307/2013 (Úř. věst. L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115 ze dne 2. prosince 2021, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV), a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 1305/2013 a (EU) č. 1307/2013 (Úř. věst. L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

- (17) Členské státy byly oprávněny přijmout opatření státní podpory podle pravidel Unie pro státní podporu s cílem pokusit se tuto situaci řešit prostřednictvím Dočasného rámce státní podpory pro krizi na Blízkém východě (METSAF), který byl přijat dne 29. dubna 2026 a je platný do 31. prosince 2026 ⁽³⁾. Aby se zabránilo nadměrné kompenzaci, měly by členské státy v reakci na dotčené hospodářské ztráty zohlednit podporu poskytnutou v rámci METSAF, jiných vnitrostátních nebo unijních nástrojů podpory nebo soukromých režimů.
- (18) Jelikož je mimořádná finanční podpora Unie stanovena v eurech, je v zájmu zajištění jednotného a souběžného uplatňování nutné stanovit datum přepočtu částky přidělené členským státům, které euro jako svou národní měnu nepřijaly, jako je tomu v případě Česka, Dánska, Maďarska, Polska, Rumunska a Švédska. Vzhledem k tomu, že toto nařízení nestanoví lhůtu pro podání žádostí o podporu, je vhodné pro účely čl. 30 odst. 3 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/127 ⁽⁴⁾ považovat za rozhodnou skutečnost pro směnný kurz, pokud jde o částky stanovené v tomto nařízení, datum vstupu tohoto nařízení v platnost.
- (19) Aby byla zajištěna účinnost tohoto mimořádného opatření, měli by příjemci obdržet mimořádnou finanční podporu co nejdříve. Mělo by být rovněž zajištěno včasné monitorování rozpočtu, jakož i aktualizovaná následná opatření a účinné využívání zemědělské rezervy, čímž se maximalizuje její dostupnost a zvýší se schopnost rychle reagovat na vznikající krizi. Je proto vhodné stanovit datum způsobilosti, do kterého mohou členské státy příjemcům tuto podporu vyplácet. Veškeré platby provedené po tomto datu by měly být považovány za nezpůsobilé pro financování Unii.
- (20) Unie by proto měla financovat výdaje vzniklé členským státům v rámci tohoto mimořádného opatření pouze tehdy, pokud jsou tyto výdaje uskutečněny do určitého data způsobilosti. Podpora na toto mimořádné opatření by proto měla být vyplacena do 28. února 2027.
- (21) Vzhledem k tomu, že za způsobilé budou považovány výhradně platby provedené do 28. února 2027, ustanovení čl. 5 odst. 2 nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2022/127, které stanoví poměrné snížení měsíčních plateb prováděných po uplynutí této lhůty, se nepoužijí.
- (22) Členské státy by měly Komisi sdělit podrobné informace o provádění tohoto nařízení, aby Komise mohla sledovat účinnost mimořádného opatření zavedeného tímto nařízením.
- (23) K nárůstu vstupních nákladů pro zemědělce již došlo a vyžaduje okamžitá opatření k účinnému a účelnému řešení situace. Aby bylo zajištěno, že zemědělci obdrží podporu co nejdříve, mělo by být členským státům umožněno provést toto nařízení neprodleně. Toto nařízení by tudíž mělo vstoupit v platnost prvním dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie.
- (24) Opatření stanovené tímto nařízením je v souladu se stanoviskem Výboru pro společnou organizaci zemědělských trhů,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

1. Členským státům bude k dispozici podpora Unie v celkové výši 540 000 000 EUR, aby mohly na základě podmínek stanovených v tomto nařízení poskytovat mimořádnou finanční podporu Unie zemědělcům v odvětvích uvedených v čl. 1 odst. 2 nařízení (EU) č. 1308/2013.
2. Členské státy použijí částky, které mají k dispozici dle přílohy, na opatření, jejichž cílem je kompenzovat zemědělcům nejvíce postiženým dopady krize na Blízkém východě hospodářské ztráty jejich podniků, které souvisejí s cenami hnojiv, energií nebo obojího v nejvíce postižených odvětvích nebo u nejvíce postižených produktů.

⁽³⁾ Sdělení Komise – Dočasný rámec státní podpory pro krizi na Blízkém východě (Úř. věst. C, C/2026/2593, 5.5.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2593/oj>).

⁽⁴⁾ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/127 ze dne 7. prosince 2021, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2116 o pravidla týkající se platebních agentur a dalších subjektů, finančního řízení, schválení účetní závěrky, jistot a použití eura (Úř. věst. L 20, 31.1.2022, s. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

3. Opatření uvedená v odstavci 2 se přijímají na základě objektivních a nediskriminačních kritérií zohledňujících hospodářské ztráty, které dotčeným zemědělcům vznikly z důvodů krize na Blízkém východě. Opatření musí být takové povahy, aby výsledné platby nezpůsobily narušení trhu nebo hospodářské soutěže.
4. Členské státy zajistí, že pokud zemědělci nejsou přímými příjemci plateb podpory Unie, je na ně hospodářský přínos podpory Unie přenesen v plné výši.
5. Výdaje členských států v souvislosti s platbami za opatření uvedená v odstavci 2 jsou způsobilé pro podporu Unie pouze v případě, že tyto platby budou provedeny do 28. února 2027.
6. Pro účely čl. 30 odst. 3 nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2022/127 je rozhodnou skutečností pro směnný kurz ve vztahu k částkám uvedeným v příloze tohoto rozhodnutí datum vstupu tohoto nařízení v platnost.
7. Opatření podle tohoto nařízení lze kumulovat s dalšími podporami financovanými z Evropského zemědělského záručního fondu a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

Článek 2

Členské státy mohou na opatření přijatá podle čl. 1 odst. 2 poskytnout dodatečnou podporu až do maximální výše 200 % příslušné částky stanovené pro každý členský stát v příloze, a to na základě objektivních a nediskriminačních kritérií a za předpokladu, že výsledné platby nezpůsobí narušení trhu nebo hospodářské soutěže nebo nadměrnou kompenzaci.

Členské státy vyplatí dodatečnou podporu do 31. května 2027.

Článek 3

Aby se zabránilo nadměrné kompenzaci, měly by členské státy při poskytování unijní nebo vnitrostátní podpory podle tohoto nařízení zohlednit podporu, jež byla v reakci na dotčené ekonomické ztráty poskytnuta v rámci jiných vnitrostátních nebo unijních nástrojů podpory nebo v rámci soukromých režimů.

Článek 4

1. Členské státy neprodleně a nejpozději do dne 30. září 2026 oznámí Komisi v souvislosti s opatřeními uvedenými v čl. 1 odst. 2 následující:
 - a) popis opatření, která mají být přijata, včetně vysvětlení, jak jsou opatření v souladu s čl. 1 odst. 2;
 - b) kritéria použitá k určení způsobilých zemědělských odvětví nebo produktů;
 - c) kritéria použitá k určení příjemců podpory a související částky podpory;
 - d) metody a zdůvodnění rozdělení podpory mezi příjemce;
 - e) zamýšlený dopad opatření s cílem kompenzovat zemědělcům hospodářské ztráty;
 - f) opatření přijatá s cílem ověřit, zda bylo zamýšleného dopadu dosaženo;
 - g) opatření přijatá s cílem zamezit narušení hospodářské soutěže a nadměrné kompenzaci;
 - h) prognózu plateb, pokud jde o výdaje Unie, v rozdělení podle měsíců do 28. února 2027;
 - i) výši dodatečné podpory udělené podle článku 2;
 - j) opatření přijatá k ověření způsobilosti zemědělců a k ochraně finančních zájmů Unie.

2. Do 31. července 2027 oznámí členské státy Komisi:
 - a) celkové částky vyplacené na jednotlivá opatření, případně rozdělené podle podpory Unie a dodatečné vnitrostátní podpory;
 - b) počet a druh příjemců;
 - c) posouzení účinnosti opatření, a zejména kvantitativní a kvalitativní informace o tom, jak a do jaké míry splňuje požadavky čl. 1 odst. 2.

Článek 5

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 27. července 2026.

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN

PŘÍLOHA

Částky, které mají členské státy k dispozici podle čl. 1 odst. 2

Členský stát	v EUR
Belgie	7 032 700
Bulharsko	11 615 100
Česko	10 874 400
Dánsko	10 428 900
Německo	60 262 900
Estonsko	3 144 200
Irsko	15 381 900
Řecko	20 796 200
Španělsko	50 174 300
Francie	107 117 200
Chorvatsko	4 915 100
Itálie	45 599 200
Kypr	1 501 200
Lotyšsko	5 502 800
Litva	9 788 000
Lucembursko	1 424 500
Maďarsko	16 684 900
Malta	1 119 200
Nizozemsko	14 895 200
Rakousko	8 208 000
Polsko	66 633 000
Portugalsko	9 455 600
Rumunsko	29 977 500
Slovinsko	2 712 200
Slovensko	6 577 200
Finsko	8 782 600
Švédsko	9 396 000